

Koncept odkrivanja in dela z nadarjenimi učenci v slovenski osnovni šoli

mag. Tanja Bezić in mag. Nada Holc

Zavod Republike Slovenije za šolstvo > 50 let

Temelji oblikovanja slovenskega koncepta odkrivanja in dela z nadarjenimi

- Sodobni pogledi na nadarjenost- splošna in specifična **področja nadarjenosti**, različne paradigme - v svetu ni enotne opredelitve nadarjenost;
- **Različne paradigme**, različna tradicija, različna zakonodaja;
- Nova šolska **zakonodaja** v Sloveniji, 1996 - nadarjeni so učenci s posebnimi potrebami;
- Oblikovanje **novega koncepta** - “Koncept odkrivanja in dela z nadarjenimi učenci v devetletni OŠ”;
- Sprejem Koncepta na Strokovnem svetu RS za splošno izobraževanje, **februar 1999**;

Temeljne značilnosti Koncepta

Oprelitev pojma nadarjeni učenec:

»Nadarjeni ali talentirani so tisti otroci in mladostniki, ki kažejo visoke dosežke ali potencialne na

- intelektualnem področju,
- na področju ustvarjalnosti,
- na specifičnih akademskih področjih,
- pri vodenju,
- na umetniškem področju
- ter na psihomotoričnem področju,

in ki potrebujejo, poleg rednega šolskega programa, tudi posebej prilagojene programe in aktivnosti“.

Proces odkrivanja nadarjenih

Razred	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Stalne dejavnosti učiteljev	O p a z o v a n j e znakov, potreb in interesov učencev								
Stalni model model		Evidentiranje Kriteriji: učni uspeh, dosežki, mnenja učiteljev; Mnenje staršev.	Identifikacija- RPM, WISC III, Torrance, Ocenjevalna lestvica nadarjenosti.	Individualizirani programi vzgojno-izobraževalnega dela - INDEP priprava, izvajanje, spremljanje in evalvacija in sprotno dograjevanje. Sodelovanje staršev in učenca.					
			Evidentiranje → Identifikacija → INDEP						
<i>Obdobje postopnega uvajanja devetletke</i>		<i>Evidentiranje</i>	<i>Identifikacija</i>			<i>Evidentiranje</i>	<i>Identifikacija</i>		
			<i>Evidentiranje → Identifikacija → INDEP</i>						

Vzgojno-izobraževalno delo z nadarjenimi

Oblike in dejavnosti:

- Individualizacija pri rednem pouku in domačih nalogah,
- dodatni pouk,
- obogatitveni programi,
- vzporedni programi,
- fleksibilna diferenciacija (4. do 7. razred),
- delna zunanja diferenciacija (8. in 9. razred),
- sobotne šole,
- tabori,
- poletne šole,
- raziskovalno delo,
- tekmovanja.
- Zoisove štipendije za srednješolce in študente, druge štipendije

Temeljna načela za delo z nadarjenimi

- širitev in poglobljanje temeljnega znanja, hitrejše napredovanje v procesu učenja,
 - razvijanje ustvarjalnosti, uporaba višjih oblik učenja,
 - uporaba sodelovalnih oblik učenja,
 - upoštevanje posebnih sposobnosti in močnih interesov,
 - upoštevanje individualnosti,
 - spodbujanje samostojnosti in odgovornosti,
 - skrb za celostni osebni razvoj,
-
- raznovrstnost ponudbe ter omogočanje svobodne izbire učencem,
 - uveljavljanje mentorskih odnosov med učenci in učitelji oziroma drugimi izvajalci programa,
 - skrb za to, da so nadarjeni učenci v svojem razrednem in šolskem okolju ustrezno sprejeti,
 - ustvarjanje možnosti za občasno druženje glede na njihove posebne potrebe in interese.

Dosedanja spoznanja o rezultatih uvajanja novega koncepta - ugotovitve za šol. leto 2004/2005:

Zavod RS za šolstvo usmerja in nudi strokovno podporo šolam pri uvajanju koncepta (seminarji, svetovanja, navodila, priporočila, izdaja priročnike) ter spremlja delo šol.

1. Na skoraj vseh šolah so imenovali **koordinatorja** za delo z nadarjenimi.
2. Poznavanje koncepta – na tretjini šol **starši** niso dovolj dobro seznanjeni s konceptom.
3. **Med učitelji** še zmeraj primanjkuje naslednjih **znanj**:
 - sodobne oblike in metode učenja in poučevanja,
 - priprava **individualiziranih programov** za nadarjene,
 - **učno neuspešni nadarjeni**,
 - **znaki nadarjenosti** in njihovo prepoznavanje.

4. Evidentiranih 21% učencev ; od teh identificiranih 45 %;
Predlogi in utemeljitve šol so se skladali z mnenji staršev (tako meni 90% koordinatorjev).

5. Individualiziran program dela - INDEP

- 2/3 šol je že izdelalo INDEP.
- Za individualizirani program se je odločilo 65,5 % staršev in učencev, 34,5% ne.

Razlog - bojazen staršev zaradi morebitne preobremenjenosti otrok in bojazen staršev pred negativnimi vplivi stigmatizacije.

6. Bistveno povečanje **razumevanja načel za delo z nadarjenimi**.
ter pomena in poznavanja dejavnosti za področje **socialnega in
čustvenega razvoja nadarjenih učencev**.

7. Nove dejavnosti mnogih šol:

- **Tabori**,
- **delavnice** – naravoslovne, družboslovne, literarne,
- **sobotna šola**,
- **raziskovalne naloge**,
- delavnice za osebni razvoj,
- **klub za nadarjene**,
- **sodelovanje s šolami v tujini**,
- **poletna šola**,
- krožek osebne rasti,

8. Spremljanje in evalvacija uresničevanja koncepta

- Le tretjina šol ima izdelan načrt spremljave in evalvacije, vendar pa ga 45,5 % načrtuje...ustrezna metodologija.

9. Glavni predlogi in pripombe šol

R1 - Potrebna bi bila dodatna/ nova finančna podpora šoli in učiteljem.

R2 - Bolje bi bilo koncept uresničevati postopno, od prve triade dalje in ne hkrati tudi v zadnji (obseg in zahtevnost dela).

R3 - Dopolniti in izpopolniti ocenjevalno lestvico.

R4 - Koncept mora biti izveden s čim manj administracije.

10. Odzivi učencev

Učenci koncept sprejemajo pozitivno; so zadovoljni, ponosni....

Najpomembnejša ugotovitev je,
da se koncept sicer
postopno, a uspešno uvaja;
vsi kazalci kakovosti se izboljšujejo.

Šole pričakujejo še več
moralne in materialne podpore.

Kaj moramo še izboljšati?

- Stalno strokovno, moralno in materialno **podpirati šole**.
- Vzpostaviti tudi mednarodne **mreže učiteljev**.
- Izboljšati sodelovanje **s starši**.
- Poiskati **primere dobre prakse** in jih širiti med šolami.
- Zmanjšati neprijetnost razredne **akceleracije** ter razviti modele predmetne akceleracije.
- Dokončati **koncept za srednje izobraževanje**.
- Stalno **spremljati in razvijati** koncept in modele delovanja.

Nadarjeni imajo pravico
do optimalnega razvoja.

Ta pa ne more biti
uresničena,
če ne poskrbimo tudi
za njihov
celostni osebni razvoj.
Inkluzivna šola skrbi
tudi za nadarjene.

Mehrsprachigkeit in Europa

Sprachkenntnisse → Schlüsselkompetenz

Sprachbegabten-Förderung

1) In die Regelschule einbezogene Möglichkeiten:

- zusätzlicher Unterricht für die leistungsstarken Schüler
- Differenzierung und Individualisierung
- die zweite Fremdsprache
- Hausaufgaben
- Interessen-Aktivitäten

2) Zusätzliche, unformelle Möglichkeiten:

- Wettbewerbe
- Lesewettbewerbe
- Europäisches Sprachenportfolio
- Schülerzeitungen
- Forschungsaktivitäten
- Projekte ...

Sprachenmodell in der Grundschule

| 1. FS (665 Stunden)

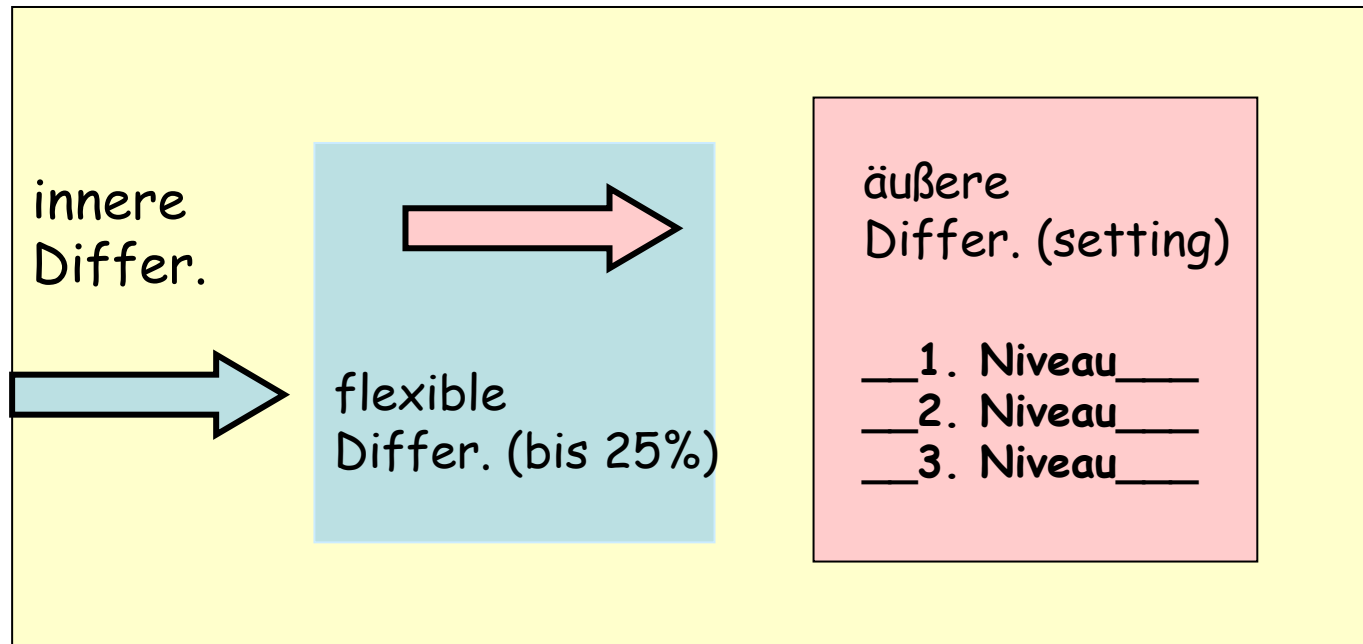
↑ 2. FS (210 Stunden)

Jahre

↑

Jahre	1. FS (665 Stunden)	2. FS (210 Stunden)	Stundenzahl pro Woche
14		3	2
13		3	2
12	3. Triade	4	2
11		4	
10		3	
9	2. Triade	2	
8			
7			
6	1. Triade		

Formen der Differenzierung in der 9-jährigen Grundschule

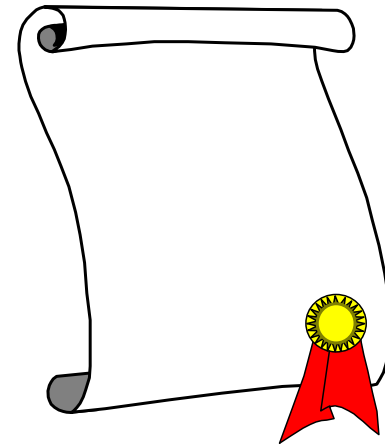

Wettbewerbe in den Fremdsprachen

- Schulebene
- Landesebene
- Internationalolympiaden

Lesewettbewerbe:

- Leseratte, Bücherwurm, Pfiffikus

Projekte

English-Theater, europäischer Tag der Sprachen, Perplex ...

Europäisches Sprachenportfolio

Das ESP will ...

- zum Lernen von Fremdsprachen ermutigen,
- den Wert von Mehrsprachigkeit und Multikulturalität betonen,
- autonomes Lernen und die Fähigkeit zur Selbstbeurteilung fördern.

Es liegt nicht an den
Kindern, den Normen
der Schule zu
entsprechen; es ist
Aufgabe der Schule, der
Verschiedenheit der
Kinder Rechnung zu
tragen.

(Celestin Freinet)

**Danke für Ihre
Aufmerksamkeit!
Hvala za pozornost!**

FreeFoto.com